

**ОРІЄНТИРИ СТИМУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ
ЗАЛЕЖНО ВІД СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

О. О. ЛЕМІШКО, кандидат економічних наук,
доцент кафедри оподаткування і страхування
**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**

Анотація. Розглянуто основні орієнтири стимулювання податкової політики залежно від стратегічних напрямів розвитку сільського господарства в Україні. Проаналізовано передумови змін податкової політики у сільському господарстві України за 2010–2014 роки; визначено позитивні та негативні аспекти різних баз оподаткування. Доведено, що податкова політика в сільському господарстві України має базуватися на стимулюванні стратегічних напрямів розвитку, врівноважувати інтереси платників і держави.

Ключові слова: податкова політика, сільське господарство, стимулювання стратегічних напрямів розвитку, суб'єкти господарювання, держава

Домінуючу роль у фінансових відносинах між державою та суб'єктами господарювання аграрного сектору економіки відіграють бюджетоутворюючі податки. У складних умовах політичних та економічних перетворень держава шукає шляхи наповнення бюджету за рахунок зняття привілеїв аграрній галузі у сфері оподаткування, переводячи її, у перспективі, на загальну систему оподаткування. При цьому, мотивацією такого трансформування є прагнення забезпечити рівні умови для всіх організаційно-правових форм господарювання, що функціонують у сільському господарстві, та всіх суб'єктів ринку. На сьогодні не було досягнуто оптимального рівня оподаткування, яке б задовольняло інтереси кожного аграрного підприємства та було сприятливим для наповнення бюджету країни, а застосування важелів непрямой державної підтримки в аграрному секторі економіки України так і не стало ефективним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ролі податків в аграрній сфері України висвітлено в науковій літературі достатньо повно у працях вітчизняних вчених П. М. Боровика, М. Я. Дем'яненка, І. І. Долженко, В. М. Жука, Н. М. Малініної, Л. Д. Тулуша, С. В. Юшко та ін. Думка вчених майже однозначна і вказує на те, що державне регулювання аграрної галузі може бути ефективним тільки при застосуванні економічних методів із використанням стимулюючих та регулюючих інструментів, а також при врахуванні специфіки сільськогосподарського виробництва. Податкова політика, як частина державної, має реалізовувати поставлені перед нею цілі

й задачі на даному етапі історичного розвитку держави, урівноважувати інтереси платників податків і держави.

Податкові пільги для АПК у їх нинішньому вигляді – одна з ключових причин того, чому малі та середні агропідприємства неспроможні конкурувати з великими агрохолдингами, а власники, зокрема, птахофабрик і великих тваринницьких комплексів сплачують до бюджетів усіх рівнів неадекватно малі суми. Водночас, основна маса дрібних та середніх виробників, які не мають розвиненої повної інфраструктури виробництва (переробки та торгівельної мережі), з відсталими технологіями, без пільгових умов оподаткування, при загальній системі оподаткування опиняться у дуже скрутних умовах, адже зміни у відшкодуванні ПДВ (єдиному, суттєвому на сьогодні, джерелі допомоги державі) призведуть, у підсумку, до збитковості підприємств у галузі сільського господарства [12; 13]. Яким чином обґрунтувати оптимальне співвідношення між рентабельною роботою галузі й адекватними платежами до бюджету, зберігаючи стимулюючі функції податків і сталий розвиток галузі – питання дуже актуальне.

Мета дослідження – визначення орієнтирів стимулювання податкової політики залежно від стратегічних напрямів розвитку сільського господарства України.

Результати дослідження та їх обговорення. Загальновідомо, що оптимальною є така система оподаткування, яка б забезпечувала у повному обсязі надходження до бюджету, відповідала б принципам справедливості та стимулювала зростання кожної галузі економіки і кожного суб'єкта господарювання держави. Специфіка основних видів податків у сільському господарстві розвинених країн світу складалася під впливом різних політичних, економічних та соціальних умов, була підпорядкована досягненню ефективності й стала надбанням багатьох поколінь вчених (табл. 1).

1. Основні види податків у сільському господарстві деяких розвинених країн

Види податків	США	Франція	Італія	Велико-британія	Німеччина
прибутковий податок	+	+	+	+	+
корпоративний податок	+	+	+	+	+
податок на майно	–**	+	–	+	–**
земельний податок	–	+	–*	–	+
місцеві податки (за винятком земельного)	+	+	+	+	+***
ПДВ	–	+	+	+	+
податок із продажів	+	–	–	–	–
соціальні виплати	+	+	+	+	+

* – включений в прибутковий податок;

** – ** – включений у земельний податок;

*** – *** – за винятком промислового.

Узагальнено на основі [7; 11; 14].

Для визначення орієнтирів стимулювання податкової політики нашої держави, необхідно, у першу чергу, визначити, чи адекватні відрахування до державного бюджету України сплачують аграрні підприємства з урахуванням пільг із податків та дотацій. З одного боку, при тому, що частка ВВП сільського господарства у ВВП країни становила у 2010–2014 роках 7,4–10,2 % (табл. 2), галузь відраховувала до бюджету за спеціальним режимом оподаткування тільки близько 1%, тобто відрахування були не адекватними обсягам виробництва.

2. Передумови змін податкової політики у сільському господарстві України за 2010–2014 роки*

Показник	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
Частка ВВП сільського господарства у ВВП країни, %	7,4	8,2	7,8	8,8	10,2
Бюджетні надходження від галузі, % до ВВП	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9
Прямі бюджетні дотації, млн. грн.	1316,0	597,7	742,0	381,9	206,6
Прямі бюджетні дотації, % від загальної підтримки	28,5	15,0	10,6	5,1	2,2
Пільги з ПДВ, млн. грн.	3292,1	3389,9	6232,1	7096,1	8970,7
Рівень державної підтримки сільського господарства у ВВП країни, %	0,4	0,3	0,5	0,5	0,6

*Розраховано на основі [3].

З іншого боку, рівень прямих бюджетних дотацій за досліджуваний період значно скоротився і нині фактично майже не впливає на виробничі процеси. Єдиним суттєвим джерелом допомоги аграріям до 2016 р. були пільги з ПДВ, за рахунок яких формувалося близько 8–9% фінансових ресурсів аграрних підприємств, або близько 12 млрд грн субсидій у галузь. Загальний рівень підтримки галузі державою був (і залишається до сьогодні) низьким, тому компенсаторами з 1999 р. виступали саме фіксований сільськогосподарський податок (ФСП) і пільги зі сплати ПДВ з продажу сільгосппродукції та повернення ПДВ переробними підприємствами виробникам молока та м'яса. Інші податки, якими обкладаються платники ФСП (земельний податок; збір за забруднення навколишнього середовища; збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства; внески у Пенсійний фонд, фонд соціального страхування та фонд страхування від безробіття) мали незначну питому вагу у загальному оподаткуванні.

З 1 січня 2016 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» [6], яким змінено перерозподіл сум ПДВ для сільгоспвиробника: за операціями із зерновими і технічними культурами (пшениця, жито, ячмінь, овес, кукурудза,

рис, сорго, гречка і просо, насіння ріпаку, насіння соняшнику) – 85% перераховується до держбюджету, 15% залишається у розпорядженні сільгоспвиробника; за операціями з продукцією тваринництва – 20% до держбюджету, 80% залишається у розпорядженні сільгоспвиробника; за іншими операціями із сільськогосподарськими товарами/послугами – 50% до державного бюджету, 50% залишається у розпорядженні сільгоспвиробника; відновлено право на відшкодування ПДВ для всіх експортерів зернових і технічних культур.

При цьому, якщо підприємство здійснює декілька видів діяльності (як у сфері АПК, так і паралельно в інших галузях), то підсумкові суми, що підлягають розподілу, розраховуються виходячи з питомої ваги кожного виробничого напрямку. Зазначений закон, на нашу думку, значно вплине на обсяги валової продукції сільського господарства, прибуток, рівень рентабельності господарств, тобто, на показники-індикатори оптимальності оподаткування.

Потрібно зазначити, що зменшення рівня повернення ПДВ на початку 2016 р. у рослинництві вже призвело до вимушеної економії товаровиробниками ресурсів для технологій, насамперед тих, які забезпечують рівень урожайності й на яких можна економити: зменшено придбання добрив, переглянуто перелік засобів захисту рослин у бік дешевих, спостерігається зростання заборгованості за придбані матеріальні ресурси. Низхідна динаміка виробництва продукції та зменшення її якісних характеристик призведе до втрати рівня рентабельності; банківські кредити при низькому рівні рентабельності стануть економічно не обґрунтованими, а ціни на продукцію будуть зростати.

На нашу думку, перехід галузей сільського господарства на загальну систему оподаткування, без урахування особливостей аграрного сектору економіки, а також без стимулювання потрібних напрямів діяльності, стануть підґрунтям стагнації сільського господарства. Вважаємо, що при розробці концептуальних напрямів податкової політики необхідно, по-перше, встановити пріоритети функціонування та розвитку аграрного виробництва, а шкалу податків пов'язати з ними, незалежно від різноманітності організаційно-правових форм господарювання на селі, що функціонують на всій території України (табл. 3).

По-друге, для виконання податками стимулюючої функції, потрібно сформулювати такі податкову та дотаційну системи, щоб сільгосптоваровиробник, у цілому, перераховував у бюджет держави не більше, ніж 20–25% від прибутку та був мотивованим до праці. По кожному стратегічному напрямку слід розробити чіткі регламентні документи, шкалу податків.

Вважаємо за доцільне акцентувати на науковому доробку американських вчених Д. Голдберга та С. Суррей щодо розробки основних постулатів податкових заохочувальних заходів, які запроваджує держава. Слушною є думка науковців, яка стосується зменшення фактичного оподаткування – його слід розглядати як програму урядових витрат на основі використання податкового законодавства [16; 17]. Вивчення наукових досліджень Д. Голдберга та С. Суррей спонукало до таких висновків:

ефективність податкових заохочувальних заходів має двоїстий характер – по-перше, зменшення фактичного оподаткування стимулює рух капіталу (або робочої сили); по-друге, податкові заохочувальні заходи зменшують бюджетні надходження, але при цьому стимулюють певний вид діяльності (наприклад, виробництво екологічно чистої сільськогосподарської продукції – *авт.*), на підтримку якої спрямована податкова політика держави; тобто, втрачені бюджетні надходження при зменшенні фактичного оподаткування, на думку Д. Голдберга та С. Суррей, необхідно розглядати як податкові видатки на підтримку певного виду діяльності [16; 17]. Погоджуємося з науковцями і вважаємо, що податкові заохочувальні заходи повинні запроваджуватися державою для стимулювання руху капіталу, економічного зростання, обмеження інфляції та безробіття.

3. Орієнтири стимулювання податкової політики залежно від стратегічних напрямів розвитку сільського господарства України*

Стратегічний напрям	Кінцева мета	Орієнтир податку
Забезпечення умов для цільового притоку капіталу	Модернізація підприємства, випуск продукції в більших обсягах та кращої якості	Сума кредиту до вартості уставного фонду, %%
Стимулювання зональної спеціалізації виробництва на певний період (5–10 років)	Вузька спеціалізація по природних зонах забезпечить низьку собівартість, товарні партії однорідної продукції	Перелік продукції з податковими пільгами, у відсотках
Квотування виробництва і реалізації основних видів продукції	Забезпечить нижній поріг ціни на продукцію та рівень рентабельності	Штрафи за перевиробництво, різні ціни на квоти А, В
Збереження ґрунтів, часткова їх консервація	Майбутній потенціал продуктивності	Податкові пільги та компенсації, штрафи за порушення програми збереження ґрунтів
Підтримка підприємств, які експортують продукцію	Валюта для держави, високий рівень виробництва	Пільги з ПДВ, допомога з логістикою
Сприяння кооперації	Забезпечить зниження собівартості, додаткову зайнятість населення, підвищить товарність продукції	Диверсифікація ставки податків
Розвиток малих наукових та науково-промислових підприємств (у перспективі – створення технопарків на базі агропромислового виробництва)	Розробка і впровадження інноваційної техніки, засобів виробництва, технологій, інноваційної та екологічно чистої аграрної продукції	Податкові пільги

* Розроблено автором.

Дуже важливим фактором у податковій політиці держави є розширення бази оподаткування та соціально справедливий підхід до різних суб'єктів податкових відносин галузі АПК. Щодо бази оподаткування ми поділяємо позицію уряду та більшості дослідників щодо її розширення за рахунок введення податків для особистих селянських господарств, домогосподарств та вдосконалення їх для фізичних осіб, що зареєстровані суб'єктами підприємницької діяльності, видами господарської діяльності яких визначено діяльність у галузі сільського господарства. Нижню межу оподаткування при цьому слід встановлювати не по площі сільськогосподарських земель (з 10 соток теплиць можна отримати валовий дохід більше, ніж із декількох гектарів ріллі), а по кількості продукції, яка вирощується для власних потреб, згідно з нормативами споживання на душу населення (сім'ї). Усе інше – це товарна продукція, яка виробляється для продажу і повинна оподатковуватися незалежно від форми господарювання.

4. Позитивні та негативні аспекти різних баз оподаткування*

База оподаткування	Позитивні моменти	Негативні моменти
На основі диференціальної ренти I роду	Враховує якість, географічне розташування і рельєф земель, культуру землеробства	Недостатньо враховує виробничий та кадровий потенціал
На основі нормативного доходу	Враховує суму рентного доходу та нормативного прибутку	Складності у встановленні середніх нормативів за умов року
На основі площ угідь, зіставних за виробничим потенціалом	Враховує залежність виробничого потенціалу господарства від вартості основних виробничих фондів та матеріальних оборотних засобів, середньорічної кількості працюючих, кадастрової вартості сільгоспугідь	Складний у застосуванні
На основі прибутку, який визначається як різниця між валовим доходом і витратами	Встановлює прозорі правила для бізнесу у виді фіксованої ставки від бази оподаткування	Доволі значні потенційні втрати надходжень до бюджету за рахунок приховування прибутку
На основі валового доходу (виручки)	Неможливо ухилитися від сплати	Можливе штучне завищення витрат

*Розроблено автором.

Диференціацію суб'єктів оподаткування теж слід спростити. Земельний податок потрібно залишити як окремий, підвищити його ставки й направляти у місцеві бюджети. Цей податок повинен стати головним джерелом доходів місцевих Рад на сільськогосподарських територіях. Платити його повинен власник паю, а не орендар, або, у крайньому випадку, орендар за порукою власника. По орендній платі потрібно встановити верхню, а не нижню межу у

відсотках до вартості землі, спонукати власників паїв до участі у спільному виробництві з орендарем та впровадженні заходів по збереженню ґрунтів і підвищенню їх родючості, а орендні виплати оподатковувати за прогресивною шкалою. Реально платежі почнуть надходити тільки із впровадженням ринку землі. Щодо прямого оподаткування виробничої діяльності, то, на нашу думку, найбільш пристосованою до сучасних умов господарювання в Україні є податок на основі валового доходу (виручки). У табл. 4 розглянуто позитивні та негативні аспекти різних баз оподаткування.

Зазначимо, що не існує ідеальної бази оподаткування, кожна з них має особливості застосування, плюси й недоліки. Встановлюючи різні відсоткові ставки оподаткування валового доходу (виручки) для різних категорій платників, залежно від стратегічних напрямів розвитку сільського господарства, держава зможе отримувати більше податків від галузей сільськогосподарського виробництва й одночасно стимулювати їх розвиток.

Висновки і перспективи. Податкова політика в сільському господарстві України має базуватися на стимулюванні стратегічних напрямів розвитку, врівноважувати інтереси платників і держави. Необґрунтована поступова відміна ФСП, зміна ставок відшкодування ПДВ за відсутності альтернативних варіантів підтримки, призведуть до спаду виробництва не тільки у сільському господарстві, а й у суміжних, тісно пов'язаних із ним, галузях та негативно вплинуть на розвиток економіки нашої держави в цілому.

Список літератури

1. Боровик П. М. Проблеми податкового регулювання земельних відносин в агросфері в умовах євроінтеграції / П. М. Боровик, П. К. Бечко, С. М. Броварна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Вип. 9. – С. 92–96.
2. Дем'яненко М. Я. Проблеми адаптації податкової системи до умов агропромислового виробництва / М. Я. Дем'яненко // Економіка АПК. – 2008. – № 2. – С. 17–25.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Долженко І. І. Оцінка ефективності бюджетно-податкової підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні / І. І. Долженко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». – 2015. – Вип. 222. – С. 238–245.
5. Жук В. М. Стан та розвиток спеціальних режимів оподаткування аграрного бізнесу / В. М. Жук // Фінанси України. – 2011. – № 7. – С. 33–42.
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році : закон України від 24.12.2015 р. № 909-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/909-19>
7. Лукановська І. Р. Досвід європейських країн щодо здійснення податкової політики / І. Р. Лукановська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.5. – С. 271–276.

8. Малініна Н. М. Концептуальні засади побудови системи прямого оподаткування сільськогосподарських товаровиробників / Н. М. Малініна. // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 1. – С. 242–260. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2012_1_26

9. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/>

10. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon6.rada.gov.ua/laws/show/71-19>

11. Проблемы налоговой системы России: теория, опыт, реформа. М., 2000 // Институт экономики переходного периода [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.budgetrf.ru/Publications/Analysis/iet/an_iet

12. Струць М. Оподаткування сільського господарства // М. Струць // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.agro-business.com.ua/2010-12-17-07-49-54/164-2010-12-17-12-07-58.html>

13. Тулуш Л. Податкові пільги для АПК: скасувати не можна модернізувати [Електронний ресурс] / Л. Тулуш. – Режим доступу : http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/podatkovii-pilgi-dlya-apk-skasuvati-ne-mozhna-modernizuvati_.html

14. Чуй І. Р. Фіскальна ефективність податкових систем розвинених країн. / І. Р. Чуй // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2015. – Вип. 1. – С. 106–110.

15. Юшко С. В. Фіксований сільськогосподарський податок: історія та перспективи застосування / С. В. Юшко // Фінанси України. – 2009. – № 11. – С. 63–72.

16. Goldberg, D. (1994). Tax Subsidies: One Time vs. Periodic. An Economic Analysis of the Tax Policy Alternatives / D. Goldberg // 49 Tax Law Review, 305–347.

17. Surrey, S. (1973). Pathways to tax reform: the concept of tax expenditures / Stanley Surrey. – Harvard University Press, 418.

References

1. Borovyk, P. M. (2014). Problemy podatkovoho rehulyuvannya zemel'nykh vidnosyn v ahrosferi v umovakh yevrointehratsiyi [Issues of the tax regulation of land relations in the agricultural domain in terms of European integration]. Naukovyy visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya. Ekonomichni nauky, 9, 92–96 [in Ukraine].

2. Dem'yanenko, M. Ya. (2008). Problemy adaptatsiyi podatkovoyi systemy do umov ahropromysloвого vyrobnytstva [Problemy adaptatsiyi podatkovoyi systemy do umov ahropromysloвого vyrobnytstva]. Ekonomika APK, 2, 17–25 [in Ukraine].

3. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny [State Statistics Service of Ukraine]. – Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukraine].

4. Dolzhenko, I. I. (2015). Otsinka efektyvnosti byudzhethno-podatkovoyi pidtrymky sil's'kohospodars'koho vyrobnytstva v Ukrayini [Evaluating the effectiveness of fiscal support agricultural production in Ukraine]. Naukovyy visnyk Natsional'noho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrayiny. Seriya : Ekonomika, ahrarynyy menedzhment, biznes (222), 238–245 [in Ukraine].

5. Zhuk, V. M. (2011). Stan ta rozvytok spetsial'nykh rezhymiv opodatkovannya ahrarnoho biznesu [The state and development of special tax regimes Agribusiness]. *Finansy Ukrainy*, 7, 33–42 [in Ukraine].
6. Zakon Ukrainy «Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zabezpechennya zbalansovanosti byudzhetykh nadkhodzen' u 2016 rotsi» vid 24.12.2015 r. #909-VIII [The Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine and laws of Ukraine to ensure the balance of revenue in 2016" from 24.12.2015 p. № 909-VIII] – Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/909-19> [in Ukraine].
7. Lukanovs'ka, I. R. (2014). Dosvid yevropeys'kykh krayin shchodo zdiysnennya podatkovoyi polityky [The experience of European countries for the implementation of tax policies]. *Naukovyy visnyk NLTU Ukrainy*, 24.5, 271–276 [in Ukraine].
8. Malinina, N. M. (2012). Kontseptual'ni zasady pobudovy systemy pryamoho opodatkovannya sil's'kohospodars'kykh tovarovyrobnykiv [Conceptual framework for designing a system of direct taxation of agricultural producers]. *Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noho universytetu derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby Ukrainy* (1), 242–260. – Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps._2012_1_26 [in Ukraine].
9. Ministerstvo ahrarnoyi polityky ta prodovol'stva Ukrainy [Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine]. – Retrieved from: <http://minagro.gov.ua/> [in Ukraine].
10. Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo podatkovoyi reformy : Zakon Ukrainy vid 28.12.2014 r. # 71-VIII [On Amendments to the Tax Code of Ukraine and some other legislative acts of Ukraine on Tax Reform Law of Ukraine of 28.12.2014 p. 71 number-VIII]. – Retrieved from: <http://zakon6.rada.gov.ua/laws/show/71-19> [in Ukraine].
11. Problematum Russiae tributum ratio: ratio usum reformare. [Problems of the Russian tax system: theory, experience, reform]. M. (2000). *Economy in Institute of transitio perioda*. Retrieved from: www.budgetrf.ru/Publications/Analysis/iet/an_iet [in Ukraine].
12. Struts', M. Opodatkovannya sil's'koho hospodarstva [Taxation of Agriculture]. Retrieved from: www.agro-business.com.ua/2010-12-17-07-49-54/164-2010-12-17-12-07-58.html [in Ukraine].
13. Tulush, L. Podatkovi pil'hy dlya APK: skasuvaty ne mozhna modernizuvaty [Tax breaks for agribusiness, can not be undone upgrade]. Retrieved from: http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/podatkovi-pilgi-dlya-apk-skasuvati-ne-mozhna-modernizuvati_.html [in Ukraine].
14. Chuy, I. R. (2015). Fiskal'na efektyvnist' podatkovykh system rozvynenykh krayin [Fiscal efficiency of tax systems of developed countries]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, 1, 106–110 [in Ukraine].
15. Yushko, S. V. (2009). Fiksovanyy sil's'kohospodars'kyy podatok: istoriya ta perspektyvy zastosuvannya [The fixed agricultural tax: history and prospects of]. *Finansy Ukrainy*, 11, 63–72 [in Ukraine].
16. Goldberg, D. (1994). «Tax Subsidies: One Time vs. Periodic. An Economic Analysis of the Tax Policy Alternatives» / *49 Tax Law Review*, 305–347.
17. Surrey, S. (1973). «Pathways to tax reform: the concept of tax expenditures,» Harvard University Press, 418.

ОРИЕНТИРЫ СТИМУЛИРОВАНИЯ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ СТРАТЕГИЧЕСКИХ НАПРАВЛЕНИЙ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА УКРАИНЫ

Е. А. Лемишко

Аннотация. Рассмотрены основные ориентиры стимулирования налоговой политики в зависимости от стратегических направлений развития сельского хозяйства в Украине. Проанализированы предпосылки изменений налоговой политики в сельском хозяйстве Украины за 2010–2014 годы; определены положительные и отрицательные аспекты различных баз налогообложения. Доказано, что налоговая политика в сельском хозяйстве Украины должна базироваться на стимулировании стратегических направлений развития, уравнивать интересы плательщиков и государства.

Ключевые слова: налоговая политика, сельское хозяйство, стимулирование стратегических направлений развития, субъекты хозяйствования, государство

PROMOTE TARGETS OF TAX POLICY IN RELATION TO STRATEGIC DIRECTIONS OF AGRICULTURE DEVELOPMENT IN UKRAINE

O. O. Lemishko

Abstract: the basic guidelines of tax policy stimulating based on the strategic directions of development of agriculture in Ukraine are discussed in the article. The preconditions of tax policy changes in agriculture of Ukraine for 2010–2014 are analyzed; positive and negative aspects of different tax bases are identified. It is proved that fiscal policy in agriculture of Ukraine should be based on promoting the strategic directions of development, balance the interests of taxpayers and the state.

Keywords: tax policy, agriculture, promotion of strategic areas, entities, state